

VOORADVIES BESTEMMINGSPLANPROCEDURE

Opdrachtgever : Joost Bennink / gemeente Lochem
Behandeld door : Frans Geurts / +31 652337567
Tweede lezer : Liesbeth Hennink-Spoelma
Datum : 10 januari 2019
Zaaknummer : **2019EA0025**
Adviesnummer : 2018ADV23393
Zaakomschrijving : Maken
plantekst atelier Valkeweg 6 Eefde
Bijlagen : Geen

Advies

De in dit advies geschreven tekst voor het bestemmingsplan overnemen.

Inleiding

De gemeente Lochem wil medewerking verlenen aan de realisatie van een atelier bij het adres Valkeweg 6 te Eefde. Hiertoe zal een bestaande schuur worden gesloopt en worden vervangen door een nieuw te bouwen atelier.

Gevraagd wordt om de toelichting voor het bestemmingsplan voor het onderdeel externe veiligheid aan te leveren.

Analyse en advies

In het advies van 21 december 2019 met als kenmerk 2018ADV23142 behorende bij zaaknummer 2018EA1172 is geadviseerd om de risico's van de aanwezige hogedruk aardgasleiding met kenmerk N553-80 en van de spoorlijn Zutphen-Deventer te verantwoorden in het bestemmingsplan. Hieronder wordt deze verantwoordingstekst voor het onderdeel externe veiligheid uitgewerkt.

Plantekst externe veiligheid

ALGEMEEN

Externe veiligheid heeft betrekking op situaties waar een ongeval kan plaatsvinden met gevaarlijke stoffen waardoor mensen - die verder niets met de risicodragende activiteit te maken hebben - om het leven zouden kunnen komen.

BEOORDELINGSKADER

Bij externe veiligheid wordt een onderscheid gemaakt in:

- externe veiligheid voor inrichtingen (besluit externe veiligheid inrichtingen, circulaire effectafstanden LPG);
- externe veiligheid voor transport van gevaarlijke stoffen in buisleidingen (besluit externe veiligheid buisleidingen);
- externe veiligheid voor transport van gevaarlijke stoffen over de weg, water en spoor (besluit externe veiligheid transportroutes).

De kern van het externe veiligheidsbeleid is ruimtelijke scheiding aanhouden (zoneren) tussen (geprojecteerde) kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en risicobronnen. Hiervoor is het noodzakelijk dat te verlenen besluiten over omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen onderling goed op elkaar zijn afgestemd.

Risicobronnen voor de externe veiligheid zijn bedrijven (inrichtingen) waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (via weg, water, spoor, buisleidingen). De aan te houden veiligheidsafstanden zijn meestal gebaseerd op (berekende) risico's en soms op te verwachten effecten bij een calamiteit (voor ontplofbare stoffen zoals vuurwerk en munitie). Voor de afstanden die zijn gebaseerd op risico's worden normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico gehanteerd.

- **Plaatsgebonden Risico (PR)**

Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10⁻⁶ /jaar PR-contour (die als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten geprojecteerd worden.

- **Groepsrisico (GR)**

Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting. Het GR wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N), de fN-curve. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt doorgaans begrensd door de 1 % letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald), ofwel door de afstand waarop nog 1 % van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen.

Bij een nieuwe ontwikkeling moet deze getoetst worden aan de hiervoor genoemde wetgeving.

In het nieuw te bouwen atelier zullen gedurende de dag een of meerdere mensen aanwezig zijn, wat dit atelier tot een beperkt kwetsbaar object maakt. In de aanvraag staan geen concrete personen aantallen vermeld.

{PM}

OVERWEGINGEN

Door de Omgevingsdienst Achterhoek is op 21 december 2018 een advies opgesteld voor het onderwerp externe veiligheid. Hierin is aangegeven dat er sprake is van invloedsgebieden van de spoorlijn Zutphen-Deventer en de hogedruk aardgasleiding N553-80 over het plangebied.

Hogedruk aardgasleiding N553-80

Het betreft een regionale transportleiding voor aardgas met een druk van 40 bar en een diameter van 150 mm. Hieronder wordt op het plaatsgebonden en groepsrisico van deze bron ingegaan.

Plaatsgebonden risico

Voor deze leiding geldt dat de plaatsgebonden risicocontour 10⁻⁶ op de leiding ligt en dus buiten het plangebied. Het plaatsgebonden risico vormt derhalve geen belemmering voor dit planinitiatief.

Groepsrisico

Bij deze druk en diameter hoort een invloedsgebied van 70 meter. Het plangebied ligt op ongeveer 60 meter van deze hogedruk aardgasleiding. Binnen dit invloedsgebied moet het groepsrisico worden verantwoord.

In artikel 12 van het besluit externe veiligheid buisleidingen wordt ingegaan op de verantwoording van het groepsrisico. sub 2 van dit artikel geeft aan wanneer met een verkorte verantwoording kan worden volstaan.

Met een beperkte verantwoording van het groepsrisico kan worden volstaan als:

- het een bestemmingsplan zich geheel buiten de 100% letaliteitgrens van de leiding bevindt of voor een toxische stof waarbij het bestemmingsplan zich geheel buiten de plaatsgebonden risico 10^{-8} bevindt of;
- het groepsrisico niet hoger is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde;
- de toename van het groepsrisico minder is dan 10% voor zover de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet wordt overschreden.

Figuur 1

In de directe omgeving van de planlocatie zijn geen andere woningen aanwezig dan de woningen behorende bij Valkeweg 6-6a te Eefde.

Het wordt niet aannemelijk geacht dat het groepsrisico 10% van de oriëntatiewaarde zal halen, dan wel er een overschrijding van de oriëntatiewaarde zal plaatsvinden. Daarnaast bevindt het plangebied zich buiten de 100% letaliteitsgrens. Aan de voorwaarden om met een verkorte verantwoording van het groepsrisico te kunnen volstaan wordt derhalve voldaan.

Beperkte motivatie

Een beperkte motivering van de risico's dient in dit geval de volgende onderwerpen te bevatten¹:

- de personendichtheid in het invloedsgebied van de buisleiding.
- De te verwachte toekomstige personendichtheid in het geval er concrete ontwikkelingen in het invloedsgebied zijn.
- de mogelijkheden tot bestrijding en beperking van rampen;
- de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van personen in het plangebied.

In de volgende paragrafen wordt hierop punt voor punt ingegaan.

De personendichtheid in het invloedsgebied van de buisleiding

Zoals in figuur x.1 te zien is zijn er geen andere woningen of gebouwen aanwezig binnen het invloedsgebied van de buisleiding in de omgeving van het plangebied. Het is dan ook niet aannemelijk dat er sprake is van een hoge personendichtheid binnen het invloedsgebied van de buisleiding. Door de bouw van het nieuwe atelier zal de personendichtheid mogelijk met 1 à 2 personen toenemen.

De te verwachte toekomstige personendichtheid in het geval er concrete ontwikkelingen in het invloedsgebied zijn.

De te verwachten personendichtheid zal mogelijk met 1 à 2 personen toenemen. Met deze toename wordt het ook zonder hier een berekening voor te doen, aangenomen dat hiermee het aantal personen per kilometer leiding niet boven de 10 personen zal uitkomen.

De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval

Door de lage personendichtheid in het gebied is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te nemen voor het bestrijden van en mogelijke ramp of zwaar ongeval. Hiervoor zal aan de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland om een aanvullend advies worden gevraagd.

De mogelijkheden tot zelfredzaamheid van personen in het plangebied

Door de lage personendichtheid in het gebied is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen te nemen om de zelfredzaamheid te verhogen. Hiervoor zal aan de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland om een aanvullend advies worden gevraagd.

Het bevoegd gezag (de gemeenteraad als het bestuursorgaan dat het bestemmingsplan vaststelt) is verplicht de regionale brandweer in de gelegenheid te stellen om een advies uit te brengen over de mogelijkheden tot bestrijding en beperking van rampen en de zelfredzaamheid van personen in het plangebied. De Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland heeft op 18 februari 2019 per brief advies uitgebracht op de vraag of de in dit plan behandelde verandering past in de omgeving. De aanbevelingen met betrekking tot bluswater, het gebruik van NL-Alert en "Stan the CPR network" kunnen niet worden geregeld in dit bestemmingsplan. Bij een volgende moment dat door de gemeente Lochem het beleid ten aanzien van bluswater wordt herzien zal de opmerking met betrekking tot bluswater worden betrokken in de besluitvorming.

¹ handboek buisleiding in bestemmingsplannen, 19 maart 2010, VROM, Anneke Raap en Carla Speel

Spoorlijn Zutphen-Deventer

Uit toetsing aan de signaleringskaart externe veiligheid blijkt dat het ruimtelijk besluit betrekking heeft op het mogelijk maken van (beperkt) kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van toxische stoffen over de spoorlijn Zutphen – Deventer en geheel buiten de 200 meter van de transportroute. De spoorlijn Zutphen – Deventer ligt op ongeveer 1,5 kilometer van het plangebied.

Op basis van het Bevt dient voor een ruimtelijk besluit buiten de 200 meter vanaf de transportroute ingegaan te worden op:

- De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die weg, spoorweg of dat binnenwater;
- De mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die weg, spoorweg of dat binnenwater een ramp voordoet. Dit is alleen van toepassing op nog niet aanwezige (beperkt) kwetsbare objecten.

Daarnaast stelt het Bevt dat de Veiligheidsregio in de gelegenheid gesteld moet worden om advies uit te brengen over de mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

Uit de notitie 'VGR voor standaard externe veiligheidssituaties' blijkt dat wanneer het plangebied van een ruimtelijk besluit buiten de 200 meter zone van een transportroute ligt en het besluit geen objecten toestaat voor verminderd zelfredzame personen, er sprake is van een standaard externe veiligheidssituatie. Voor deze situaties wordt de onderstaande verantwoording van het groepsrisico gehanteerd. De Veiligheidsregio heeft op 18 februari 2019 bevestigd dat één en ander van toepassing is op het onderhavige besluit.

Maatgevende scenario's

Het maatgevende scenario voor de mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid waarbij het plangebied binnen het invloedsgebied van toxische vloeistoffen/gassen ligt is een toxische wolk. Onderstaand is vanuit dit scenario ingegaan op de mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp

Bij een calamiteit zal de brandweer zich inzetten om effecten ten gevolge van het incident met toxische stoffen te beperken. Deze inzet zal voornamelijk plaatsvinden bij de bron. De brandweer richt zich dan niet direct op het bestrijden van effecten in of nabij het plangebied. De mogelijkheden voor bestrijdbaarheid worden daarom niet verder in beschouwing genomen.

De mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen

Bij een calamiteit met toxische stoffen is het belangrijk dat de aanwezigen in het plangebied worden geïnformeerd hoe te handelen bij een incident. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde waarschuwings- en alarmeringspalen (WAS-palen) of NL-alert. Bij een scenario waarin toxische stoffen vrijkomen, is het advies om te schuilen in een gebouw, waarvan ramen, deuren en ventilatie gesloten kunnen worden.

Conclusie

Voor de hogedruk aardgasleiding kan op basis van hetgeen hiervoor overwogen is worden geconcludeerd dat het plangebied buiten de 10-6 contour ligt. Binnen het invloedsgebied zijn minder dan 10 mensen aanwezig waardoor er geen waarneembaar groepsrisico aanwezig is.

Voor de spoorlijn Zutphen-Deventer kan op basis van de hierboven genoemde overwegingen worden geconcludeerd dat er voldoende mogelijkheden voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid zijn. Dit betekent dat er geen nadere eisen aan het plan worden gesteld in het kader van het milieuaspect externe veiligheid.

Voor de onderwerpen Beheersbaarheid, bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid bij een mogelijke calamiteit is de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland wettelijk adviseur. De Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland zal derhalve ook gevraagd worden om over deze onderwerpen te adviseren.